

סימן שיח - דין המבשל בשבת - הערות לטבלה

17. א. **חזו"א** לז, יג, טעם **הרמ"א**: מן הדין אין בישול אחר בישול בלח שהצטנן אלא שנהגו להחמיר כדי שלא יבואו להקל בחייו. ועי' **מ"א** רנ"ג לז (**מתצה"ש**) של **רמ"א** בלח קר יש בישול אחר בישול מדאורייתא.⁸
- ב. **רע"א** סוף רנ"ג: דוקא כשהחום עדיין מע"ש.
- ג. **רמ"א ד' ר' ירוחם**: קר מותר כשמצטמק ורע לו.
- מ"ב כה**: אין להקל (ועי' **מ"ב טב**).
18. יבש הנמס בחימומו.⁹
- מ"ב ק** (עפ"י **מ"א**): כיבש.
- ט"ז כ** (**שעה"צ** **קכב**): כלח.
19. **מ"ב לג**, **שעה"צ** **מו**: יש מחמירים דעל האש יש בישול אחר בישול.
20. צ"ע **במ"ב עא** שכתב לגבי סוכר "וטוב לזוהר מכלי ראשון לכתחילה" ומשמע שם שהכונה לשריה, ואילו **במ"ב ק** כתב שיבש שנמס דינו כיבש, וראה ישוב הדבר בתוספת אהל.
21. **בה"ל ה** "יש מי": לבשל דבר שנצלה אחר בישול: **פמ"ג** – מותר, **בה"ל** – אסור, אבל מותר לצלותו ועי' **שש"כ** (**מג**).
22. **באר הגולה** ו**פמ"ג**: המחבר מתיר אפי' בכ"ר. אך יש מפרשים שהמחבר מתיר רק בפת בכ"ש. ראה בהרחבה בתוספת אהל.
23. עי' **חזו"א** לז ס"ק יד שמתיר, וטעמו: כל שלא יבוא לטעם צלי ממש אלא שיתייבש קצת, אין בזה בא"ב ואפשר דצלי קדר כבישול.
24. **בטור** כתב להתיר לתת פת בכ"ש ועי' **חזו"א** נב יח.

סעיף יח

הגשה ¹⁰		חוצאה בכף	
אינו מבושל	אפי' הורד מהאש	מ"ב קיד : תיב	שעה"צ קלז : אסור
מבושל	על האש	ר"פ : אסור	מ"ב קיג : משמע מהב"י שמותר ובא"ד אסור עפ"י כל-בו (שעה"צ קלז): תיב
		ש"ע	מ"ב קטו : מונה
	הורד מהאש	רמ"א	לכתחילה יש להזהר בכל ענין
		מ"ב	אין להחמיר כלל

ש"ע: יש מי שאוסר	רמ"א: בלא מלוח נמי אסור	
	ביאורו לש"ע	חידושו (גם על דעת הש"ע)
מליח ישן משום המלח, או שהומלח מחדש לאחר שנמלח והורח משום לחלוחית של מליחה, אבל הומלח והורח מותר כעולה מר' ירוחם (ואם לא נמלח כלל, אסור משום הדם).	בשר חי שהמלח עליו אסור משום לחלוחית, הן משום אסור בישול בשבת והן משום בישול הדם	אפי' הומלח והורח אסור משום לחלוחית המתבשלת (הן משום השבת והן משום הדם)
כב"ח	בשר שהומלח והורח אסור משום הלחלוחית	אף כשלא נמלח כלל, אסור משום הלחלוחית (הן משום השבת והן משום הדם)
כהבנת הרמ"א בשו"ע	בשר ישן אסור (ואפשר שמודה לאיסור הלחלוחית)	בלא מלח אסור משום לחלוחית אלא שנקט הרא"ש מלוח משום הדם

11. **מ"ב לז**: אבל דברים שיכולין לאכלן ע"י הדחת צוננים אין אסור להדיחן מכ"ש, ולט"ז יש להזהר, וכן נכון לנהוג למעשה.
- מ"ב לז**: אבל בצונן מותר להדיחו ואפי' אם ע"י כך נעשה ראוי לאכילה.
12. **מ"ב מוה**: בשר אינו כתבלין ואסור בכ"ש (עי' **שעה"צ** **סט**).
13. **מ"ב לו** (**ושעה"צ** **סח**): חולק (ועי' **בה"ל** יב ש**מהבית מאיר** שם משמע שדין שאר משקין כמים וכ**ש"ע** **ה**).
14. **מ"ב לה** **סל** **רנ"ג**: י"א חצי בישול (**רמב"ם**). וי"א שליש בישול (**רש"י**). ו**הש"ע** סתם **כרמב"ם** ובמקום הדחק אפשר דיש להקל. כיצד נמדד: **חזו"א** לז, ו: עפ"י זמן הבישול (משיגיג ע"י"ס)
15. עי' **שש"כ** **טו** **לא**.
16. אם בושל ע"י החמה, האם יש בישול אחר בישול? **מ"ז** ו: אפשר שמותר.
- א"ס** הערה מד ד: בישול בחמה אינו בישול כלל.

1. (א) תולדות החמה מדרבנן.
- (ב) בכל מקום בו יוזכר חום, הכוונה ל"ס"ב אלא אם כן נכתב אחרת, ושיעורו במעלות צלזיוס: לחומר: **שש"כ** (ג) 40-45 ובפחות אין חשש שיבשל. **שש"כ** (טו) 79.4 ובפחות אסור להרתיחו.
2. תולדות האור מדאורייתא (**מ"ב יז**) חכמים גזרו:
 - א. **כשהדבר אינו מבושל** – **סע' יד**: שלא להניחו במקום שיכול להגיע ליד סולדת (**כתוס'** דף מוח. ודלא **כרש"י** דף מ:)¹
 - ב. **כשהדבר מבושל** – **סע' טו** **מ"ב צד**: שלא להניחו במקום שמחוי כמבשל או שיבוא לחתות (ויבואר בס'י רנ"ג).
 3. דברים שהם ככלי ראשון:
 - א. **סע' ט**: הכלי שבו נתבשל התבשיל אע"ג שאינו על האש (כל זמן שהי"ס"ב)²
 - ב. **מ"ב פז**: י"א מצקת, ובודאי אם היא רותחת. (ועי' בטבלה בעמודה שלישית בדף זה)
 - ג. **מ"ב מה**: **מ"א** – י"א דבר גוש אף שמונח בכ"ש.
 - ד. **סע' יא**³: אמבטי, אפי' כ"ש.
 - ה. **סע' יב**⁵: מיחם שפינהו.
 - ו. **מ"ב מה**: **ה"א** – כשיד נכית לכ"ע מבשל אפי' בכ"ש.
 - ז. **שש"כ מא**: הצניורות היוצאים ממקני חימום בשעה שדולקים.
 - ח. **שש"כ** (**קכב**) בשם **החזו"א**: מים שבכ"ש שבשעת שפיתם היו מחוברים לכ"ר שע"ג האש.
 4. **מ"ב עז**: כל שלא נפסק הקילוח.
 5. **מ"ב מז**⁶: ובכלי שלישי מצד **הפמ"ג** להקל.
 6. **א"ט** מלאכת הזורע הערה ח ס"ק ח בהגה: חולק על חלקת יואב ופוטר את המניח בתנור בשבת ונאפה במוצ"ש (וצ"ע אם יש נפק"מ לדין המובא לעיל בהערה 2א).
 7. **א"ט** סע' יב הערה כג, ב: דעת הרמב"ם: אסור מדרבנן (וכן בערוה"ש).
 8. **מ"ב עז**: אין לסמוך אפי' בדיעבד על שיטה זו.
 9. **מ"א לא**: כשאינו מבושל.

9. במקרים הבאים אין איסור נולד לרמ"א:
 - א. מ"ב קה: כשה"נולד" אינו ניכר.
 - ב. שש"כ לז: כשאפשר לאכול הרוטב אף כשקרוש (ציר של דג).
 - ג. כשנפטר מעצמו (בלא לתת אותו סמוך למדורה) ראה מ"א מב, שו"ע"ה כו וכן עולה ממ"ב קו.
 10. ועי' שש"כ פ"א (לה) שכיסוי קדירה דינו כהגסה.

4. והפמ"ג מפקפק.
5. הובא בשו"ע משום דין צירוף.
6. אפשר שהמ"ב מיקל בכלי שלישי רק בצירוף קולא אחרת, עי' מ"ב מה.
7. עי' מחצה"ש.
8. ועי' פמ"ג שאכן הרמ"א חשש מן הדין לרש"י ולרא"ש (ורק כתב שנהגו כרשב"א).

1. עי' ח"א יג שבצורך גדול סומך על רש"י בלח שהצטנן שמבושל כל צרכו.
2. ב"י דף פג (ובחדש דף תח): מביא הגמ"ר שאם עמד והפיג מחומו אף שהי"ס"ב ריה זה ככ"ש, וכל הפוסקים חולקים.
3. במ"ב עו כתב הטעם "דכיון שהן לרחיצה מסתמא חימומן הרבה ומתבשלים הצוננים (טור)" וזו הלשון מובאת במ"א לד, ומשמע מהלבוש שם שהוא מדאורייתא, ובמחצה"ש לה כתב שהוא מדרבנן.